

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Vana locuti sunt, unusquisq[ue] ad proximum suum labia dolosa: in corde
& corde locuti sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Hebraeus absolute habet **נְשִׂימָה** Oſia, id est ſalua, ſeu da ſalutē, nō ſalua me fac. Vehementius autem ſonat: Salua, ſeu da ſalutem, q̄ ſaluū me fac. **בְּרַחֲמֵי הַרְצִיגָה** got. Vbi omiſſa præſatione in præſentiam periculi interueniſſime clamāt & inuocant. Sic & Propheta pereuntis populi affectu ardētis ſine præſatione erumpit, ualida oratione dei auxilium, implorans.

Sanctus hoc loco **יְיָ** haſid eſt, quem **psal. iij.** Hieronymus miſericordem tranſtulit. Mirificauit dominus ſanctum ſuum, id eſt, miſericordiam conſertum, ſeu gratia dei iuſtificatum, qui in fide ſeruatur, nō in operibus & uirtutibus ſuis, nec hominum ullorum.

Veritates diminutæ ſunt a filijs hominum, id eſt non ſunt inter homines ueritates, id eſt fidelitas. Hebræa lingua poteſt dicere plurali numero, nō ſunt in hominibus fides, ſicut & deus ſalutariū noſtrorū, ubi nos deus ſalutis noſtra, & inter homines nō eſt amplius fides, dicimus, ſicut dicitur: Nūq̄ cura fides. Neq̄ ueritas plurali numero in uſu eſt. Quod dico, ne quis diminutas ueritates intelligat a filijs hominū, quaſi filij hominū diminuerint ueritates, quāq̄ hoc uerum ſit, ſed q̄ præpoſitio, a, debet exponi per, inter, uel de, uel ex, ut ſi ſenſus ille Iſa. lvij. Iuſtus perit, & non eſt qui recogitet in corde ſuo, & uiri miſericordix colliguntur, & nō eſt qui intelligat: A facie enim malitiæ collectus eſt iuſtus. Et quod ex Michea retulimus: Perijt ſanctus de terra &c. Vult enim dicere non eſſe amplius fidem in hominibus (quæ hebræis cum uocabulo ueritatis conſonat) & uiros qui gratia iuſtificantur deſiſſe, abundare uero iuſticia rios hypocritas, qui ſuis uiribus, ſuis operibus, ſuis legibus, ſuis meritis ſeſe & omnes alios perdant, magno titulo & nomine ſalutis.

*Abundant
hypocrite.*

Hyperbolen facit uehementia affectus, nō enim aliquando non ſunt ſancti & fideles Chriſti in terra, & tamen dicit: Deſecit ſanctus, finiti ſunt iuſti, conſummati ſunt deo grati. Qua figura & uulgo hodie oēs querūtur: Non eſſe in hominibus ullam fidem, & oīa fraudulēta geri. Quæ in fidelitas, teſtimonium eſt & argumētum interioris fidelitatis extinctæ, ſic ex fructibus arbor cognoscitur. Qui enī fidelis deo eſt, & hominibus fidelis eſt, ſine fide enim & gratia dei, impoſſibile eſt hominem nō querere, quæ ſua ſunt, id eſt, in fidelem etiam hominibus eſſe. Vnde Micheas. vij. cum dixiſſet, non eſſe rectum in hoībus, mox & fructus malæ arboris ꝑſecutus dicit: Nolite credere amico, nolite cōſidere in duce: ab ea quæ dormit in ſinu tuo (Ecce periphraſin uxoris) cuius clauſtra oris tui, quia filius cōtumeliæ facit patri, & filia cōſurgit aduerſus matrem ſuam, nurus aduerſus ſocrum ſuā, & inimici hominis domeſtici eius. Et impij cum tales ſint, nihil minus tamen eſſe & uideri uolunt.

*Querere que
ſua ſunt.*

Vana locuti ſunt, unusquisq̄ ad proximum ſuum labia dolofa: in corde & corde locuti ſunt.

Diſtinctio uerſus hebræi eſt poſt, dolofa. Queritur ergo, q̄ pertineant grammatica Syntaxi, labia dolofa: Non enim, labia dolofa locuti ſunt, ſed locuta ſunt, dicendum erat, ſi noſtri textus diſtinctio ſeruanda fuit: Niſi dixeris, q̄ locuti ſunt labia dolofa, in accuſatiuo figuratiue, pro eo quod eſt, locuti ſunt uerba dolofa, quæ labijs proferuntur. Poterat ſic reddi: Locuti ſunt labijs dolofis. Puto ambiguitatem hic libertatem quoq̄ parere, ut poſſimus uerſum in tribus membra partiſi, hoc modo hebræum reddendo: Vanum locuti ſunt, uiri cuiusq̄ proximo ſuo labium blanditiarum, corde & corde locuti ſunt, hoc eſt, quilibet

quilibet Doctor uana docet, & est unicusq; uiro, ad proximum suum labium blandum, & duplici corde loquuntur.

Primum, uana loquuntur, id est, frustranea, ut quæ nō profunt ad salutem, Vana prædicantes. quæ tñ ipsi (ut saepe diximus) utilissima sola & saluberrima uidentur, q; enim fictione de uaniloquio priuato & confabulationibus, sed de ministerio uerbi loquantur ex sequentibus patebit, ubi eloquia domini opponit his uaniloquis mentium deceptoribus. Et illud: Unusquisq; ad proximum suum labia dolosa, vir tropo hebreo tropo uisitato dicitur. Sicut illud Canticorum. iij. lectulum Salomonis, sexaginta fortes ambiūt, uir, gladius eius super femur suum, qd nos dicimus, Et uniuscuiusq; gladius super femur suū. Ita hic: Vana locuti sunt, uir ad proximum suum labium blandum, hoc est, quilibet blanditur proximo suo, ad proximum suum labium blandum, hoc est, quilibet blanditur proximo suo, dum nō dicit uerbum crucis uere, alioquin uana nō persuaderent, nisi blanda & placentia loquerentur. Nam qd hic dolosa ponitur, & psalmo. v. dolose agebant. Hieronymus illic reddidit: Et linguam suā lauificant, in est, mollem blandam, adulatricem faciūt. Hi sunt, qui homines pruriunt auribus, quos ex emplo huius psalmi Paulus non aliquot, sed aceruandos esse, prædixit, id est, multiplicandos, ut deficiant sancti. De quibus abunde dictum psalmo, v. & ix. Nec tñ satis dici potest, adeo profunde malus est affectus naturæ, præsertim in rebus his spiritualibus & quæ ad deum pertinent, non enī est subiecta prudentia carnis deo, sed nec potest, ait Apostolus Ro. viij.

Corde & corde potest referri ad eādem personam, ut his dicatur duplici corde de loqui, q aliud sentit & aliud fingit, quo modo hic accipi permitto. Verum de ego ad diuersas psonas refero, quia sicut uerbo dei sincero facit Christus habitare unius cordis in domo, psal. viij. Et habitare fratres in unum, psal. cxxxij. Et credētium cor est unum, & anima una in dño. Act. iij. Est enim una fides, unus dñs. Ephes. iij. Ita ecōtra apud impios, qbus uera & unica fides deest, impossibile est, ut uno corde sint, sed necesse est partium studia, factionesq; inter eos abūdare. Nunq; enim orta est secta, ex qua nō mox alie sint natae. Sic syna gogatepore Christi habuit Phariseos, Zaduceos, Essæos, Arriani pepererunt, Ennomianos & Macedonios, Donatistæ, Maximianistas. Et hodie Aristoteles, Scotistas, Thomistas, Occanistas. Sic Apostolus heb. xij. Varijs & peregrinis doctrinis nolite abduci. Qui alibi eos omni uerō doctrinæ circumferri, & semper discētes, nunq; ad ueritatē peruenientes, scribit. In his oibus nunq; est unum cor, & si in hoc cōueniant, ut omnes uana loquant, & quisq; suæ factioni blandit, suas opiniones, dogmataq; corroboret. Quare diuisionem istam sectarum per diuisionē cordis intelligēdam puto. Sicut Daniel. xj. Cor duorum regum ad unam mensam mendacium loquentium describit.

Ideo & plurali numero loquitur, ne de una aliqua solum secta loqui intelligatur, cum psal. ix. Antichristum ferme singulari numero expresserit. Et Epitafis est. In corde & corde, quia sed m faciem aliquando conteniunt, scilicet, contra ueritatem. Sic psal. ij. Astiterunt reges terræ, & principes conuenerunt in unum aduersus dominum, & aduersus Christum eius. Qui tamen inter se diuersissimi Pharisei, Zaducei, Romani, Gētiles & alij fuerūt. Hoc Sampson in uulpibus ostendit, quarum caudas coniunxit faciebus in diuersa uersis. Vulpium enim facies, est impiorum cōditio apud deum & spiritu cognita, ubi sunt factiosissimi, Cauda est extremitas, & qua psona sunt in oculis hominū, ubi conueniunt in unum in igne persecutionis ad perdendas segetes terræ, Z iij id est,

id est, doctrina & operum fidei, seu spiritus vastationem. De his & Ozeas
uisum est cor eorum, nunc interibunt. Cum promississet, se d' m multitudine
fructus multiplicauit altaria uitae Israel, id est in sectas diuisa est. Hoc est quod
Prophetam exclamare coegit sanctum deficere. Quod multe essent sectae
tamen omnes contra ueritatem fidei deuorantes uniuersum populum dei. Quae
omnibus resistet, quando uni uix resisti potest: Sic Ecclesia & hodie habet se
ceteris quotidie nouis repertis, ueteribusque auctis, in minutissimas partes con-
fissa, interim charitatis unitate profus neglecta.

*Hodiernae Ec-
clesiae status.*

Disperdat dñs uniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam.

Scilicet, nisi deus disperdat, locustas, erucas, bruchos istos, ut Ioan. j. uocat
frustra pugnat sanctorum industria. Et aptius dixisset interpret (quando quid-
dem per uerbum hebraeum, licuit) Excidat dominus. Solent enim lingua & la-
bia excidi. Alioquin (ut Iacobus ait) nullus hominum linguam domare potest.
Sed spiritualem excisionem imprecatur, quae est, ut mutatis impijs, aut ab ossi-
cio mortis, aliud doceant, ueram scilicet, crucis sapientiam.

Cur non fuit satis dicere: Labia dolosa (id est, leuia & blanda) sed addit uni-
uersa? Nisi quod ad multitudinem factionum respexit, non unius tñ, sed uniuersa-
rum labia & blanditias petens disperdi, cum uniuersae uanæ loquatur. Recte
interpret coniunctionem, & adiecit, quae in hebraeo non est. Et linguam magni-
loquam, quod hebraice duobus uocabulis dicitur: Locutricem magnorum,
quod non tantum de rebus magnis (ut iactare solent impij) intelligitur, sed &
de superbia, qua piam doctrinam cõtemptim opprimunt, & suam cum gloria
statuunt. Vel ut caudam uulpis interpretaris, quae magna est & pilosa, minime
tamen corpulenta & carnosa, plusque toti corpori, praeterim capiti cogruat. Ita
impietas maior in specie & pompa, quae re ipsa. *Es ist ein fuchs (schwanz).*
Quae bestia, dolis & astutia insignis, nõ frustra in scripturis assumitur, in argu-
mentum prudentiae carnis astutissimae & dolosissimae, quae in rebus sacris & mi-
nisterio uerbi omnia monstrat perpetrata in scripturis praedicta.

Cauda uulpis.

Qui dixerunt, linguam nostram magnificabimus, labia nostra a
nobis sunt, Quis noster dominus est?

Explicat, quae sit, & quid dicat lingua magniloqua, scilicet, quae superbissi-
me & contemptissime in piorum doctrinam loquitur. Primo, magnificemus,
id est roboremus, stabiliamus, confortemus nostra dogmata, e contra: Dirum-
pamus uincula eorum, & projiciamus a nobis iugum illorum, destruamus, quae
prij aedificat, linguam eorum infirmemus & compescamus, nobis attrahamus
populos, populique principes. Non quod contra pios sese agere putent, sed obsequi-
um deo prestare sibi uidentur, si linguam suam magniloquam & dolosam ro-
borent, inque multos propagent, tanquam sinceram & humilem. Ita, ut solum deum
hic iudicem habere oporteat.

Deinde: Labia nostra a nobis sunt, quod Hieronymus, Nobiscum sunt. Aug.
Apud nos sunt. Ego uelle dicere: Labia nostra, nostra sunt, ut Emphasis sit in
posteriore pronomine, Nostra, quo intelligatur iactantia potestatis, & clauis
sciētiae. Ac si dicant: Nemo audiat alios praeter nos, nos sumus magistri popu-
lorum, nostra audire oportet, & (ut in Ecclesia turgent inflati pontifices, ponti-
ficumque Bullae) nostrum est interpretari scripturas, nostrum condere leges, no-
strum

*In magistris
nostris.*